

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/95/2025
Identifikačné číslo spisu: 4622201994
Dátum vydania rozhodnutia: 24.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:4622201994.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu A. S., narodeného XX. XXXX, I., V. S. XXX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Vöröšvárym, Topoľčany, Škultétyho 1597/7, proti žalovanému W. Q., narodenému XX. X. XXXX, K. G., Y. XXXX/X, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária Ivan Syrový, s.r.o., Bratislava, Kadnárova 83, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. TO-2C/29/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. februára 2025 sp. zn. 26Co/73/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 17. októbra 2024 č. k. TO-2C/29/2022-340 (v poradí druhým) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX pre k. ú. I. ako parcela registra „C“ č. XXXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 908 m² a rodinný dom súp. č. XXX postavený na parcele reg. C č. XXXX a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Podanú žalobu žalobca odôvodnil tým, že v minulosti bol evidovaný ako vlastník predmetných nehnuteľností, avšak počas výkonu väzby oznámil A. V., že na ňu chce previesť predmetné nehnuteľnosti darovacou zmluvou, a že za tým účelom splnomocní právničku JUDr. B., aby vykonala všetky právne úkony a pripravila darovaciu zmluvu. Nakoľko sa JUDr. B. na dojednaný termín s A. V. nedostavila, napísala darovaciu zmluvu na osobu žalovaného, t. j. partnera JUDr. Q.. Súčasne žalobca v podanej žalobe uviedol, že bol oboznámený s tým, že nehnuteľnosti boli prevedené na žalovaného (a nie na A. V.), na čo sa „začudoval“, pričom JUDr. B. Q. mu mala zároveň oznámiť, že A. V. nechcela nehnuteľnosti ako dar prijať, ktoré vyjadrenie, ale podľa žalobcu bolo klamstvom. Podľa žaloby bolo

medzi týmito osobami dohodnuté, že keď žalobca ukončí výkon väzby, tak žalovaný nehnuteľnosti prepíše späť na neho. Po návrate z väzby opakovane vyhľadal žalovaného, aj sa osobne stretli, žalovaný mu však odmietol nehnuteľnosti vrátiť a prepísať späť na jeho osobu.

1.2. Súd prvej inštancie, po zrušení v poradí prvého rozsudku č. k. TO-2C/29/2022-171 z 29. novembra 2023 uznesením Krajského súdu v Nitre zo 04. apríla 2024 sp. zn. 26Co/23/2024 a vrátení veci na ďalšie konanie, doplnil dokazovanie a z písomného splnomocnenia, ktoré doložil samotný žalobca (č. l. 22) zistil, že žalobca dňa 30. novembra 2016 udelil v Leopoldove, ako splnomocniteľ a výlučný vlastník predmetných nehnuteľností, splnomocnenie JUDr. B. Q., ktorým ju splnomocnil na uskutočnenie všetkých právnych úkonov, ktoré súvisia s prevodom vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam na tretiu osobu. Najmä ju splnomocnil aj na dohadovanie podmienok, uzavretie a podpísanie darovacej zmluvy na predmetné nehnuteľnosti, vrátane dodatkov k tejto zmluve ako aj k podpisu a podania v mene splnomocniteľa, návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľnosti na základe uzavretej darovacej zmluvy, doplnenie a opravy týchto podaní, späťvzatia týchto návrhov, podania opravných prostriedkov proti rozhodnutiu Okresného úradu, katastrálny odbor, preberania doručovaných písomností súvisiacich s prevodom nehnuteľností. Pravosť podpisu splnomocniteľa, t. j. žalobcu na tomto splnomocnení je osvedčená osvedčovacou doložkou Notárskeho úradu JUDr. H. PhD. dňa 30. novembra 2016. Mal za preukázané, že dňa 02. decembra 2016 uzavrela splnomocnenkyňa JUDr. B. Q. zastupujúca žalobcu (ako darcu) na základe tohto splnomocnenia s obdarovaným W. Q. (žalovaným) písomnú darovaciu zmluvu, ktorou žalobca daroval žalovanému predmetné nehnuteľnosti. Podpisy zmluvných strán boli overené osvedčovacou doložkou Mesta Nové Zámky 07. decembra 2016 (č. l. 21). Z pripojeného spisu Okresného úradu I., katastrálny odbor B. prvoinštančného súdu vyplynulo, že 08. decembra 2016 bol uvedenému úradu doručený návrh na zápis vkladu vlastníckeho práva na žalovaného a to na základe predmetnej darovacej zmluvy. Prílohou návrhu bola darovacia zmluva z 02. decembra 2016, ktorá je v originálnom vyhotovení v spise katastrálneho odboru pevne spojená prelepenou trikolórou. Vklad vlastníckeho práva bol Okresným úradom I., katastrálny odbor povolený 16. januára 2017 rozhodnutím číslo vkladu: B. Súčasťou pripojeného spisového materiálu Okresného úradu I. je aj osvedčenie o dedičstve vydané súdnou komisárkou - notárkou JUDr. F. so sídlom notárskeho úradu v Topoľčanoch dňa 28. novembra 2016 sp. zn. 2D/140/2015-59 Dnot 182/2015, ktorým žalobca nadobudol v rámci dedičstva do svojho výlučného vlastníctva predmetné nehnuteľnosti po poručiťke Q. rod. S., zomr. XX. X. XXXX. Z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX pre okres I., k. ú. I. vyplýva, že sú na ňom zapísané predmetné nehnuteľnosti, ktorých vlastníkom je v podiele 1/1 zapísaný žalovaný a ako titul nadobudnutia jeho vlastníckeho práva je uvedená darovacia zmluva B. Z oznámenia Zboru väzenskej a justičnej stráže, ÚVTOS Leopoldov z 11. októbra 2023 mal konajúci súd za zrejmé, že žalobca bol vo výkone väzby od 08. júla 2017 do 26. júla 2017.

1.3. Takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie právne posúdil podľa ustanovení § 33 ods. 1, § 40 ods. 1, § 46 ods. 1, ods. 2, § 49a a § 460 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) a nakoľko výsledky vykonaného dokazovania potvrdili, že žalobca pri podpise predmetného plnomocnenstva nekonal v omyle, resp. že by bol JUDr. B. Q. uvedený do omylu, v dôsledku ktorého by predmetný právny úkon bol v zmysle § 49a OZ neplatný, podanú žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.4. Pri rozhodovaní vychádzal o. i. z toho, že samotný žalobca v podanej žalobe ako aj návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tvrdil, že po návrate z väzby opakovane navštívil žalovaného, ktorý mu však odmietal nehnuteľnosti vrátiť. Z uvedeného tvrdenia samotného žalobcu teda jednoznačne vyplýva, že o prevode vlastníckeho práva sa dozvedel po návrate z väzby, pričom správou z ÚVTOS Leopoldov bolo preukázané, že vo výkone väzby sa žalobca nachádzal od 08. júla 2017 do 26. júla 2017, pričom vlastnícku žalobu na súde podal až 22. septembra 2022. Vykonaným dokazovaním prvoinštančný súd nezistil prekročenie plnomocnenstva udeleného žalobcom 30. novembra 2016 zo strany splnomocnenej osoby, t. j. JUDr. B. keďže z obsahu udeleného plnomocnenstva jednoznačne vyplýva, že menovaná bola splnomocnená na uskutočnenie všetkých právnych úkonov, ktoré súvisia s prevodom vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam na tretiu osobu, t. j. táto tretia osoba nebola konkretizovaná ani vymienená. V tejto súvislosti prvoinštančný súd akcentoval, že ak by aj bolo zistené prekročenie oprávnenia zo strany splnomocnenca konať za splnomocniteľa, tak by platila

nevyvrátiteľná právna domnienka v zmysle § 33 ods. 1 OZ, že ak splnomocniteľ neoznámí osobe, s ktorou splnomocnenec konal, svoj nesúhlas bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o takomto konaní dozvedel, platí, že prekročenie plnomocenstva schválil; o namietanom prevode sa pritom žalobca dozvedel najneskôr v roku 2017 (po návrate z väzby), pričom žaloba bola na súd podaná až 22. septembra 2022.

1.5. Tvrdenia žalobcu o tom, že sa dohodol so žalovaným na spätnom prevode nehnuteľností prvoinštančný súd nemal za preukázané s tým, že ak by mala existovať nejaká platná dohoda o spätnom prevode vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam zo žalovaného na žalobcu, musela by mať s poukazom na § 46 ods. 1 OZ písomnú formu. Existencia takejto písomnej dohody však nebola nielen preukázaná, ale ani tvrdená. S poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. septembra 2012 sp. zn. 6Cdo/64/2011 za nedôvodnú konajúci súd považoval aj argumentačnú líniu žalobcu ohľadom neplatnosti darovacej zmluvy z dôvodu pevného nespojenia jej listín, vrátane splnomocnenia z 30. novembra 2016, lebo aj prípadné nesplnenie tejto požiadavky (tzv. technickej jednoty listín) nie je žiadnym zákonným ustanovením sankcionované neplatnosťou zmluvy. Preto dospel k záveru, že nesplnenie tzv. technickej jednoty zmluvy o prevode nehnuteľnosti s udeleným plnomocenstvom nemá za následok neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 40 ods. 1 v spojení s § 46 ods. 2 OZ.

1.6. Súd prvej inštancie právne nekvalifikoval ani neplatnosť písomného plnomocenstva žalobcu pre JUDr. B. Q. v zmysle § 49a OZ, pretože nebolo preukázané, že skutočná vôľa žalobcu pri jeho udeľovaní bola iná, resp. že by obsah daného plnomocenstva nebol v súlade s vôľou žalobcu. Po vyhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania považoval za preukázané tvrdenia žalovaného, nakoľko tieto boli okrem svedeckých výpovedí JUDr. B. Q. a svedka V. Z. podporené aj listinnými dôkazmi a uzavrel, že žalobca pri podpise predmetného plnomocenstva nekonal v omyle, resp. nebol JUDr. B. Q. uvedený do omylu. Svedok V. Z. (zamestnanec povereným notárom) opísal postup pri overovaní podpisu žalobcu, ktorý spočíval v tom, že danú osobu, ktorá sa mu preukázala občianskym preukazom, poučil, či si je vedomá, čo podpisuje a následne táto osoba pred ním podpísala samotnú listinu a následne sa podpísala aj do osvedčovacej knihy; svedok zároveň po nahliadnutí do splnomocnenia a osvedčovacej doložky uviedol, že touto doložkou osvedčil, že splnomocniteľ (t. j. žalobca) túto listinu pred ním aj podpísal. V nadväznosti na uvedené sa prvoinštančnému súdu javilo ako nepredstaviteľné, aby po tomto tvrdenom uvedení do omylu zo strany JUDr. B. Q. sa ňou žalobca naďalej nechal zastupovať v trestnom konaní a naďalej s ňou spolupracoval aj pri ďalších civilných úkonoch majetkovej povahy (prevod pozemkov). Rovnako nemal za zrejmé, prečo (ak žalobca tvrdí, že od začiatku chcel nehnuteľnosť previesť na A. V.), netrval na tom, aby v predmetnom plnomocenstve bolo uvedené jej meno, ale súhlasil s formuláciou „na tretiu osobu“, hoci mu obsah plnomocenstva pred jeho podpisom bol známy. Rovnako je v rozpore s tvrdeniami žalobcu aj jeho vlastné správanie po prepustení z väzby v roku 2017, keď v predmetnom dome býval, a boli na neho prehlásené energie, ktoré aj platil a rovnako žalovaný udelil súhlas na trvalý pobyt v predmetnom dome aj žalobcovej priateľke s dcérou. Súd prvej inštancie sa zamýšľal, prečo už v tom období nežiadal vrátenie, resp. prepis uvedených nehnuteľností, ale naopak rešpektoval daný právny stav; uvedený stav preukazuje, že si bol žalobca od počiatku vedomý, že dom bude prepísaný na žalovaného, bol s tým uzrozumený a túto situáciu aj dlhodobo akceptoval - a to až do roku 2022, kedy podal žalobu na súd. To, že si žalobca darovanie nehnuteľností žalovanému už rozmyslel, resp. zmenil na to názor, nezakladá samo o sebe dôvod na vyhovie podanej žalobe, konštatoval súd prvej inštancie. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „CSP“) a priznal úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 27. februára 2025 sp. zn. 26Co/73/2024 (I.) rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny (§ 387 ods. 1, ods. 2 CSP) potvrdil a (II.) žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd nevzhliadol žiaden dôvod odchýliť sa od logických, zrozumiteľných a presvedčivých záverov súdu prvej inštancie a stotožnil sa v celom rozsahu s jeho odôvodnením (§ 387 ods. 2 CSP).

2.1. V reakcii na namietanú nesprávnosť postupu súdu prvej inštancie, ktorý nepripustil zmenu žaloby (eventuálny petit), ktorým sa žalobca chcel domáhať určenia, že Osvedčenie o dedičstve vydané v dedičskej veci po poručiťke Q., zomr. XX. X. XXXX, sp. zn. 2D/140/2015, Dnot182/2015, právoplatné 28. novembra 2016, je neplatné, odvolací súd poukázal na odôvodnenie uznesenia súdu prvej inštancie č. k. TO-2C/29/2022-314 z 09. septembra 2024. Zo žaloby ako aj z priebehu ďalšieho konania je zrejmé, že žalobca sa domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti; skutkové tvrdenia, prostriedky procesného útoku a obrany, ako aj vykonávané dokazovanie smerovali k preukazovaniu toho, či postupom JUDr. B. Q. bol žalobca uvedený do omylu, či takýmto postupom prekročila rozsah svojho splnomocnenia, resp. či a kedy žalobca oznámil žalovanému nesúhlas s takýmto postupom. Reflektujúc tieto závery odvolací súd skonštatoval, že súd prvej inštancie už podstatnú časť navrhovaného dokazovania vykonal a krátko pred vyhlásením dokazovania za skončené žalobca doplnil eventuálny petit, ktorým sa domáhal určenia neplatnosti právoplatného osvedčenia o dedičstve. Už z uvedeného mal za zrejmé, že pre konanie o zmenenej žalobe by výsledky doterajšieho dokazovania boli nepoužiteľné. Na adresu tejto právnej konštrukcie o zmenenom petite ešte obiter dictum uviedol, že žalobca žiadnym spôsobom nevysvetlil pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného v žalobe o určenie neplatnosti notárskeho osvedčenia. V tomto kontexte odvolací súd akcentoval, že žaloba týkajúca sa určenia neplatnosti právneho úkonu je žalobou vymedzenou v ustanovení § 137 písm. d) CSP, t. j. o určeni právnej skutočnosti, možnosť podania ktorej musí vyplývať z osobitného predpisu. Žalobca prípustnosť takejto žaloby žiadnym spôsobom nevysvetlil a neodvodil ju s poukazom na osobitný predpis. Okrem tejto právnej reflexie odvolací súd upriamil pozornosť na skutočnosť, že pokiaľ žalobca spochybňoval priebeh dedičského konania po poručiťke Q. S., mal možnosť využiť riadne, resp. mimoriadne opravné prostriedky (napr. obnovu konania podľa § 75 Civilného mimosporového poriadku) v súlade s ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku, ktorý procesný predpis upravuje aj konanie o dedičstve. Poukázal tiež na výsledkový paradox, ktorý by nastal, ak by sa žalobca domohol určenia, že osvedčenie o dedičstve, ktorým mal nadobudnúť predmetné nehnuteľnosti, je neplatné; uvedené by v konečnom dôsledku znamenalo, že žalobca nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností, čo je v protiklade s tým, čoho sa domáha vlastníckou žalobou.

2.2. Napriek tomu, že súd prvej inštancie sa s námietkami žalobcu v odôvodnení rozsudku vyčerpávajúcím spôsobom vysporiadal, odvolací súd na zdôraznenie správnosti právneho posúdenia veci zdôraznil, že ani z výpovede svedka Y. nevyplývala taká skutočnosť, že by žalobca bezodkladne žalovanému oznámil svoj nesúhlas s tvrdeným prekročením oprávnenia udeleného JUDr. B. Q. na základe predmetného splnomocnenia. To, že žalobca oznámil svedkovi prekročenie oprávnenia zo splnomocnenia ešte neznamená, že tak učinil aj voči žalovanému. Naopak, z popísaného správania sa žalobcu, ktorý v nehnuteľnostiach so súhlasom žalovaného býval, boli na neho prehlásené energie, ktoré žalobca uhrádzal, zo žalovaného súhlasu na trvalý pobyt v predmetnej nehnuteľnosti, mal odvolací súd za zrejmé, že stav vzniknutý po uzavretí darovacej zmluvy žalovaný akceptoval.

2.3. Odvolací súd neprisvedčil rozporuplnej argumentácii žalobcu, ktorý na jednej strane tvrdil, že nehnuteľnosť mala byť na základe jeho pokynov prevedená na svedkyňu A. V., ale na strane druhej trval na tom, že mal so žalovaným uzavrieť dohodu o spätnom prevode nehnuteľností, po tom, ako sa vráti z výkonu väzby. Bez ohľadu na uvedené odvolací súd nepovažoval žalobcom udelené splnomocnenie pre JUDr. B. Q. za neplatné, nakoľko v ňom bolo jasne vymedzené jej oprávnenie na uskutočnenie všetkých právnych úkonov, ktoré súvisia s prevodom vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam na tretiu osobu a žalobca nepreukázal, že tou treťou osobou mala byť len A. V.. Odvolací súd nevzhladol ani viaceré dôvody, pre ktoré by malo byť splnomocnenie a darovacia zmluva neplatné (napr. § 22 ods. 2, § 39, § 39a a § 41a OZ) na ktoré žalobca poukazoval, avšak ich naplnenie v konaní nepreukázal. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberal skutkový a právny stav sporu a

nestotožnil sa s právnym názorom odvolacieho súdu; jeho vecnú nesprávnosť kritizoval z hľadiska nedostatočného odôvodnenia rozsudku.

3.1. Správnosť právneho posúdenia odvolacieho súdu žalobca spochybňoval v súvislosti s vyhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania, keď skutkový záver súdov nezohľadnil, že bol uvedený do omylu svojou vtedajšou právnou zástupkyňou, ktorej ako osoba bez právnického vzdelania plne dôveroval. Chronologicky opísal sled udalostí, ktorý napokon viedol k tomu, že po skončení dedičského konania v dôsledku obáv zo speňaženia zdedenej nehnuteľnosti (s poukazom na prebiehajúce exekučné konania) dal svojej právnej zástupkyňi pokyn na prevod nehnuteľnosti do vlastníctva A. V., pričom mu ale JUDr. B. Q. predložila na podpísanie plnomocnenstvo, ktoré bolo sformulované tak, aby bolo predmetnú nehnuteľnosť možné previesť na v zásade akúkoľvek osobu. Proti právnemu záveru súdov o platnosti písomného splnomocnenia, založenému na neunesení dôkazného bremena o inej skutočnej vôli žalobcu pri jeho udeľovaní, žalobca oponoval striktným formalizmom súdov, ktoré neprihľadli na jeho neznalosť, čo do formulácie právnych úkonov a jeho dôveru v konanie svojej advokátky.

3.2. Dovolateľ ďalej spochybnil právne hodnotenie odvolacieho súdu o nepripustení zmeny žaloby prvoinštančným súdom, kedy popri primárnom žalobnom návrhu žiadal rozhodnúť aj o eventuálnom petíte (určenie neplatnosti osvedčenia o dedičstve) pre prípad, ak súd primárny petít zamietne. Nestotožnil sa s názorom súdov, že výsledky doterajšieho konania nemôžu byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolateľ žiadal rozsudky súdov nižších inštancií zrušiť a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaní žiadal zohľadniť, že nesúhlas žalobcu vychádza v podstate iba z toho, ako súdy vyhodnotili na miske váh dôkazy svedčiace v prospech žalobcu a dôkazy svedčiace v prospech žalovaného, keď rozhodli, že dôkazy a skutkové tvrdenia žalovaného sú relevantnejšie. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu vyjadreného v § 420 písm. f) CSP žalobca neuviedol žiadne bližšie skutočnosti a nepoukázal na taký procesný postup, ktorý by znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a treba ho odmietnuť. Na stručné odôvodnenie v zmysle § 451 ods. 3 veta prvá CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napr. rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

9. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princíпов. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

12. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

13. Dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré žalobca uvádzal v dovolaní o nevýstižnom rozsudku odvolacieho súdu trpiaceho nedostatkom riadneho odôvodnenia. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov (oboch) nižších inštancií je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzali, keď zamietli vlastnícku žalobu žalobcu k predmetným nehnuteľnostiam. Súdov oboch nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Myšlienkový postup súdov je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali.

13.1. Preto pokiaľ žalobca podrobil kritike kvalitu odôvodnení rozhodnutí nižších súdov, nič nenasvedčuje tomu, že by súdy nižších inštancií svoje rozhodnutia odôvodnili spôsobom, ktorým by

založili procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Judikátúrou konkretizovaný obsah práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je veľmi pestrý, patrí k nemu i povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť spôsobom zakotveným v § 220 ods. 2 a 3 CSP.

14. Prihliadnuc na podstatné dôvody obsiahnuté v odsekoch 27. až 36. napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, z ktorých vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej, pričom právne závery obsiahnuté v napadnutom rozsudku nie sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami a nie sú ani extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti, sú podľa názoru dovolacieho súdu prijaté právne závery odvolacieho súdu primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP. Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Samotná skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

15. Odvolací súd v dôvodoch napadnutého rozsudku odpovedal vyčerpávajúcim a akceptovateľným spôsobom aj na východiskové námietky uplatnené v odvolaní žalobcu a preto sa dovolací súd v plnej miere stotožňuje s odôvodnením (body 27. až 36.) odvolacieho súdu: „27. Žalobca predovšetkým namietal nesprávnosť postupu súdu prvej inštancie, keď nepripustil zmenu žaloby (eventuálny petit), ktorým sa chcel domáhať určenia, že osvedčenie o dedičstve vydané JUDr. F. v dedičskej veci po poručiteľke Q. S., zomr. XX.XX.XXXX, sp. zn. XD/XXX/XXXX, D not 182/2015 vydané dňa 28.11.2016, právoplatné dňa 28.11.2016, je neplatné. V tomto smere poukazuje na ust. § 365 ods. 2 CSP a následne na ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Aj vo vzťahu k tejto časti odvolania odvolací súd poukazuje na odôvodnenie uznesenia súdu prvej inštancie č. k. TO-2C/29/2022 - 314 zo dňa 09.09.2024, v ktorom súd opätovne správne vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k nepripusteniu zmeny žaloby o navrhovaný eventuálny petit. 28. Aj odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že ako v pôvodnej žalobe vo veci samej, tak aj v ďalšom konaní je zrejme, že žalobca sa domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, tak ako to napokon vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie. Skutkové tvrdenia, prostriedky procesného útoku a obrany ako aj vykonávané dokazovanie smerovali k preukazovaniu, či postupom JUDr. Q., ktorá v mene žalobcu uzavrela darovaciu zmluvu, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti, ktorých určenia vlastníckeho práva sa žalobca domáha, bol žalobca uvedený do omylu, či takýmto postupom JUDr. Q. prekročila rozsah svojho splnomocnenia, resp. či a kedy žalobca oznámil žalovanému nesúhlas s takýmto postupom. Celé takéto konanie malo smerovať k určaniu, či žalobca je vlastníkom predmetných nehnuteľností. 29. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie už o tejto žalobe rozhodol rozsudkom č. k. TO-2C/29/2022 - 171 zo dňa 29.11.2023. Uvedený rozsudok odvolací súd uznesením č. k. 26Co/23/2024 - 214 zo dňa 04.04.2024 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že odvolací súd prvej inštancie aj inštruoval ako má v ďalšom konaní postupovať. Je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie už podstatnú časť navrhovaného dokazovania vykonal a v čase pred pojednávaním, na ktorom vyhlásil dokazovanie za skončené, došiel zo strany žalobcu návrh na doplnenie eventuálneho petitu, ktorým sa domáhal vyššie uvedeného určenia neplatnosti právoplatného osvedčenia o dedičstve. 30. Už z uvedeného je zrejme, že výsledky dovtedajšieho dokazovania nemohli byť bez ďalšieho podkladom pre konanie aj o zmenenej žalobe a pre konanie o zmenenej žalobe by výsledky doterajšieho dokazovania boli nepoužiteľné. Naopak v konaní o zmenenej žalobe by súd prvej inštancie nerozhodoval len na základe obsahu žalobcom uvádzaných splnomocnení, ale musel by vykonať ďalšie dokazovanie smerované k zisťovaniu skutočnej vôle splnomocniteľa a splnomocnenca, tak ako to bolo aj v doterajšom priebehu konania, keď súd skúmal obsah skutočnej vôle splnomocniteľa a splnomocnenca pri plnomocnenstve oprávňujúcim JUDr. Q. k darovaniu nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu na žalovaného. 31. Odvolací súd obiter dictum uvádza,

že v návrhu na zmenu petitu - doplnenie eventuálneho petitu - žalobca žiadnym spôsobom nevysvetľuje, pasívnu legitímáciu žalovaného vo vzťahu k navrhovanému eventuálnemu petitu (t. j. prečo v žalobe o určenie neplatnosti notárskeho osvedčenia má na strane žalovaného vystupovať W. a prečo ho považuje za pasívne legitimovaného). Navyše žalobca sa v podaní, ktorým navrhuje zmenu - doplnenie o eventuálny petít, vôbec nezaobera otázkou prípustnosti takejto žaloby, nakoľko sa domáha určenia neplatnosti osvedčenia o dedičstve, ktoré je právoplatné a vydané notárom ako súdnym komisárom povereným súdom, čo sa považuje za priamy výkon časti súdnej moci. 32. Žaloba týkajúca sa určenia neplatnosti právneho úkonu je žalobou vymedzenou v ust. § 137 písm. d) CSP, t. j. o určení právnej skutočnosti, možnosť podania ktorej musí vyplývať z osobitného predpisu. Žalobca prípustnosť takejto žaloby žiadnym spôsobom nevysvetľuje a neodvodzuje s poukazom na osobitný predpis. Pokiaľ žalobca spochybňuje, resp. spochybňoval priebeh dedičského konania po poručiteľke Q. S., mal možnosť využiť riadne, resp. mimoriadne opravné prostriedky (napr. obnovu konania podľa § 75 CMP) v súlade s ust. CMP, ktorý procesný predpis upravuje aj konanie o dedičstve (§ 158 - 219 CMP). 33. A napokon odvolací súd poukazuje aj na rozporuplný postoj žalobcu, ktorý sa žalobou vo veci samej domáha určenia vlastníckeho práva, t. j. že je vlastníkom nehnuteľností, ktoré boli predmetom darovacej zmluvy a na strane druhej by sa chcel navrhovaným rozšírením petitu domáhať určenia, že osvedčenie o dedičstve, ktorým mal nadobudnúť predmetné nehnuteľnosti, je neplatné, čo by v konečnom dôsledku znamenalo, že žalobca nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností, čo je opak toho, čoho sa domáha samotnou žalobou. 34. K ostatným odvolacím dôvodom odvolací súd opakuje, že súd prvej inštancie sa s námietkami žalobcu v napadnutom rozsudku vysporiadal, a žalobca neuvádza žiadne nové námietky, na ktoré by už súd prvej inštancie nereagoval. Napriek uvedenému odvolací súd zdôrazňuje, že ani z výpovede svedka Mgr. B. nevyplývala skutočnosť, že by žalobca bezodkladne žalovanému oznámil svoj nesúhlas s tvrdeným prekročením oprávnenia udeleného JUDr. Q. na základe predmetného splnomocnenia. To, že žalobca oznámil svedkovi prekročenie oprávnenia zo splnomocnenia ešte neznamená, že tak učinil aj voči žalovanému. Naopak zo správania sa žalobcu popísaného v napadnutom rozsudku (ods. 14. v predmetnom dome so súhlasom žalovaného býval, boli na neho prehlásené energie, ktoré žalobca uhrádzal, že žalovaný mu udelil súhlas na trvalý pobyt v predmetnej nehnuteľnosti) je skôr zrejmé, že stav vzniknutý po uzavretí darovacej zmluvy akceptoval. Rozporuplne vyznieva aj argumentácia žalobcu, ktorý na jednej strane tvrdí, že predmetná nehnuteľnosť mala byť na základe jeho pokynov prevedená na svedkyňu A. V. a na strane druhej tvrdil, že mal so žalovaným uzavretú dohodu o spätnom prevode nehnuteľností, po tom ako sa žalobca vrátil z výkonu väzby. 35. Bez ohľadu na uvedené, aj odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie nepovažuje žalobcom udelené splnomocnenie udelené pre JUDr. Q. dňa 30.11.2016 za neplatné, nakoľko v ňom bolo jasne vymedzené oprávnenie JUDr. Q. - na uskutočnenie všetkých právnych úkonov, ktoré súvisia s prevodom vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam na tretiu osobu. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania, žalobcom nebolo preukázané, že tou treťou osobou mala byť len A. V. 36. Napokon žalobca v odvolaní poukazuje na viaceré dôvody, pre ktoré by malo byť splnomocnenie a darovacia zmluva neplatné (napr. § 22 ods. 2, § 39, § 39a a § 41a O. z.), 12 26Co/73/2024 avšak ich naplnenie v konaní nepreukázal, a odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie dôvody neplatnosti nezvážil, ako už bolo uvedené vyššie."

15.1. Citované odôvodnenie nemožno považovať za svojvoľné alebo za zjavne neodôvodnené a rozsudok odvolacieho súdu čo do postulátov kladených na obsahovú kvalitu súdneho odôvodnenia spĺňa požiadavky zákonného ustanovenia § 393 CSP; ako už bolo uvedené, konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a obmedzil sa na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní

a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Neostáva preto iné, než konštatovať, že v prejednávanej veci boli z tohto pohľadu súdmi nižších inštancií splnené ústavnoprávne nároky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

16. Dovolací súd sa z hľadiska uplatnených dôvodov zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP zaoberal nesprávnym vyhodnotením dôkazov a s tým súvisiacimi nedostatkami v zistenom skutkovom stave, ktorý podľa žalobcu nezohľadnil, že bol uvedený do omylu svojou vtedajšou právnou zástupkyňou, ktorej ako osoba bez právnického vzdelania plne dôveroval.

17. Dovolací súd vzal do úvahy, že už odvolací súd potvrdením napadnutého rozhodnutia nepovažoval za naplnený odvolací dôvod, ktorý žalobca v podanom odvolaní formálne uplatnil, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP). Uvedené tak prezumuje, že rozhodnutiu súdu prvej inštancie nebolo možné vytknúť, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z obsahu listín nevyplynuli, ani inak nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli predloženými listinnými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení CSP. Preto pokiaľ žalobca teraz namieta nesprávne skutkové zistenia nemajúce oporu vo vykonanom dokazovaní, dovolací súd pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

18. Dovolací súd má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

19. Nesprávnym procesným postupom podľa § 420 písm. f) CSP je aj také odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, v rámci ktorého došlo k porušeniu zásady voľného hodnotenia dôkazov (III. ÚS 376/2024).

20. Ak je hodnotenie dôkazov natoľko chybné a nelogické, potom tieto nedostatky v hodnotení dôkazov, ktoré vedú k nesprávnemu zisteniu skutkového stavu, vedú k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorý môže byť preskúmaný v dovolacom konaní (I. ÚS 6/2018, ZNaU č. 57/2018, III. ÚS 104/2022, III. ÚS 376/2024).

21. Podľa § 191 CSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany.

22. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si súd urobí o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Medzi skutočnosťami, ktoré boli stranami tvrdené a ktoré boli predmetom dokazovania musí sudca už od začiatku dokazovania rozlíšiť tie, ktoré sú vôbec pre spor rozhodné. Z týchto rozhodných skutočností potom môže vylúčiť tie,

o ktorých medzi účastníkmi nebol spor. Podstatou zistenia skutkového stavu veci je teda úsudok sudcu o tom, ktoré z rozhodných a sporných skutočností sú pravdivé, t. j. ktoré z nich bude považovať za preukázané poznatkami získanými vykonaním jednotlivých dôkazov. Zákon nepredpisuje a ani dobre nemôže predpisovať pravidlá, z ktorých by malo vychádzať ako hodnotenie jednotlivých dôkazov, tak hodnotenie ich vzájomnej súvislosti. Verohodnosť určitého poznatku získaného vykonaním konkrétneho dôkazu a teda aj jeho význam z hľadiska dôkazu pravdivosti či nepravdivosti skutkových tvrdení, súd hodnotí jednak izolovane, jednak v porovnaní s poznatkami získanými vykonaním všetkých zostávajúcich dôkazov. Poznanky, ktoré získa zhodnotením obsahu svedeckej výpovede, súd porovná s poznatkami, ktoré získal na základe hodnotenia ostatných dôkazov a uváži, do akej miery sú tieto poznanky súladné či protichodné, vzájomne sa dopĺňajúce a pod. Výsledkom celkového hodnotenia dôkazných prostriedkov je záver o pravdivosti tvrdených skutočností, ktorý je podkladom pre záver o tom, či a do akej miery strana splnila svoju povinnosť preukázať skutkové tvrdenia. Také hodnotenie dôkazov, ktoré vyznie v záver, že pravdivosť skutkových tvrdení nemožno potvrdiť ani vylúčiť, povedie k tomu, že rozhodnutie súdu vyznie nepriaznivo pre tú stranu sporu, ktorej pravdivosť tvrdení mala byť preukázaná.

23. Námietky arbitrárneho (formalistického) zhodnotenia vykonaných dôkazov, ktoré v prospech žalobcu v skutkových záveroch nezohľadnilo, že bol ako osoba bez právnického vzdelania uvedený do omylu svojou vtedajšou právnou zástupkyňou, ktorej dôveroval - však dovolateľ predovšetkým jasne nekonkretizoval; neuviedol, v čom mali spočívať zjavné rozpory a protirečenia v hodnotení jednotlivých dôkazov, resp. nesprávnosti vo vyhodnotení dôležitosti, pravdivosti alebo zákonnosti dôkazov, neoznačil selektívne povyberané dôkazy, ktoré mali smerovať k jednostranným záverom súdov. A ničím nezodôvodnil, v čom sú závery a úvahy súdov nižších inštancií týkajúce sa voľného hodnotenia dôkazov v rozpore s prirodzenou logikou alebo pravidlami formálnej logiky, čo by takto v súhrne mohlo vnášať relevantné pochybnosti do procesu hodnotenia dôkazov z hľadiska zachovania jeho práva na spravodlivý proces.

24. Uvedené (bez potreby hlbších analýz) preto oprávňuje dovolací súd na prijatie záveru, že išlo o štandardné a nie svojvoľné zisťovanie skutkového stavu súdmi nižších inštancií; že nepozorovať extrémny rozpor medzi vykonanými dôkazmi a z nich urobenými skutkovými zisteniami. V odôvodnení rozhodnutia súdy práve tak dodržali limity na požiadavku nadväznosti medzi skutkovými zisteniami získanými v procese dokazovania a úvahami v procese hodnotenia dôkazov na jednej strane a vyslovenými právnymi závermi na strane druhej, ktoré viedlo nižšie súdy k tomu, že nezistili prekročenie plnomocenstva udeleného žalobcom 30. novembra 2016 zo strany splnomocnenej JUDr. B. keďže z obsahu žalobcom podpísaného plnomocenstva jednoznačne vyplýva, že menovaná bola splnomocnená na uskutočnenie všetkých právnych úkonov, ktoré súvisia s prevodom vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam na tretiu osobu, t. j. táto tretia osoba nebola konkretizovaná ani vymienená.

25. Sumarizujúc vyššie uvedené dovolací súd v okolnostiach preskúmvanej veci nezistil ústavnoprávne deficit v rámci zisťovania skutkového stavu veci; súdom nižších inštancií nemožno vyčítať spôsob, akým hodnotenie dôkazov vykonali (výsledky hodnotenia dôkazov zodpovedajú pravidlám logického myslenia, do úvahy vzali iba skutočnosti, ktoré z dokazovania vyplynuli a neopomenuli rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), preto nie je ani možné polemizovať s ich skutkovými závermi. Súdy nižších inštancií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä zásadou formálnej pravdy, zásadou voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 CSP) a princípmi všeobecnej spravodlivosti. Zároveň pri zisťovaní skutkového stavu rešpektovali ústavno-procesné zásady (ako sú zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), napadnuté rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inšancie obsahujú riadne odôvodnenie myšlienkového procesu hodnotenia dôkazov, zo záverov oboch súdov nižších inštancií dovolací súd nezistil porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a prijaté skutkové závery nevykazujú známky svojvoľnosti, nelogických úsudkov či zrejmeho omylu. Námietky žalobcu v tomto smere preto dovolací súd považoval z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené.

26. Dovolateľ napokon vo vzťahu k deklarovanej porušeniu práva na spravodlivý proces namietal aj nesprávne právne posúdenie veci, čo do podstaty neplatnosti písomného plnomocenstva v zmysle § 49a OZ a ostatných plnomocenstiev v dedičskej veci po poručiťke Q. S., zomr. XX. X. XXXX, sp. zn. XD/XXX/XXXX, Dnot182/2015, namietajúc striktný formalizmus súdov, ktoré neprihľadli na jeho neznalosť, čo do formulácie právnych úkonov a jeho dôveru v konanie svojej advokátky. K tomu dovolací súd uvádza, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

27. Predovšetkým ale prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (príp.) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

28. Pre prípad, že by sa dovolateľ predmetnou argumentáciou eventuálne domáhal dovolacieho prieskumu v zmysle § 421 ods. 1 CSP, dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 432 ods. 2 CSP, ktoré uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Ustanovenie § 432 ods. 2 CSP je pritom vždy nutné vykladať v súvislosti s § 421 CSP zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. V preskúmvanej veci dovolateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) nevymedzil predmetný dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. Iba samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP (porov. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017). Na základe uvedeného dovolací súd uzatvára, že neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania ani podľa § 421 ods. 1 CSP.

29. Dovolací súd sa v otázke nepripustenia zmeny žaloby prvoinštančným súdom z dôvodu, že výsledky doterajšieho konania nemôžu byť podkladom pre konanie o zmenenej žalobe, v plnej miere stotožnil s argumentáciou odvolacieho súdu; ten v reakcii na namietanú nesprávnosť postupu súdu prvej inštancie, ktorý nepripustil zmenu žaloby (eventuálny petit), ktorým sa žalobca chcel domáhať určenia, že Osvedčenie o dedičstve vydané v dedičskej veci po poručiťke Q. zomr. XX. X. XXXX, sp. zn. 2D/140/2015, Dnot182/2015 je neplatné, poukázal na to, že zo žaloby ako aj z priebehu ďalšieho konania je zrejmé, že žalobca sa domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti; skutkové tvrdenia, prostriedky procesného útoku a obrany, ako aj vykonávané dokazovanie smerovali k preukazovaniu toho, či postupom JUDr. B. Q. bol žalobca uvedený do omylu, či takýmto postupom prekročila rozsah svojho splnomocnenia, resp. či a kedy žalobca oznámil žalovanému nesúhlas s takýmto postupom. Reflektujúc tieto závery odvolací súd skonštatoval, že súd prvej inštancie po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie odvolacím súdom už podstatnú časť navrhovaného dokazovania vykonal a v čase pred pojednávaním, na ktorom vyhlásil dokazovanie za skončené, došiel zo strany žalobcu návrh na doplnenie eventuálneho petitu, ktorým sa domáhal určenia neplatnosti právoplatného osvedčenia o dedičstve. Už z uvedeného bolo zrejmé, že pre konanie o zmenenej žalobe by výsledky doterajšieho dokazovania boli

nepoužiteľné. Na adresu tejto právnej konštrukcie o zmenenom petite bolo možné ešte doplniť, že žalobca žiadnym spôsobom nevysvetlil pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného vo vzťahu k navrhovanému eventuálnemu petitu, t. j. prečo v žalobe o určenie neplatnosti notárskeho osvedčenia má na strane žalovaného vystupovať W. Q.. Žalobca sa v návrhu na zmenu nezaoberal ani otázkou prípustnosti takejto žaloby, nakoľko sa domáha určenia neplatnosti osvedčenia o dedičstve, ktoré je právoplatné a vydané notárom ako súdnym komisárom povereným súdom, čo sa považuje za priamy výkon časti súdnej moci. V kontexte uvedeného odvolací súd akcentoval, že žaloba týkajúca sa určenia neplatnosti právneho úkonu je žalobou vymedzenou v ustanovení § 137 písm. d) CSP, t. j. o určení právnej skutočnosti, možnosť podania ktorej musí vyplývať z osobitného predpisu. Žalobca prípustnosť takejto žaloby žiadnym spôsobom nevysvetlil a neodvodil ju s poukazom na osobitný predpis. Odvolací súd tiež upriamil pozornosť na skutočnosť, že pokiaľ žalobca spochybňoval priebeh dedičského konania po poručiteľke Q. S., mal možnosť využiť riadne, resp. mimoriadne opravné prostriedky (napr. obnovu konania podľa § 75 Civilného mimosporového poriadku) v súlade s ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku, ktorý procesný predpis upravuje aj konanie o dedičstve. Takisto poukázal na výsledkový paradox, ktorý by nastal, ak by sa žalobca domohol určenia, že osvedčenie o dedičstve, ktorým mal nadobudnúť predmetné nehnuteľnosti, je neplatné; uvedené by v konečnom dôsledku znamenalo, že žalobca nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností, čo je v protiklade s tým, čoho sa domáha vlastníckou žalobou.

30. Správnosť postupu nižších inštancií o nepripustení zmeny žaloby vyplýva aj z aplikačnou praxou ustálenej definície eventuálneho petitu. Podstatou eventuálneho petitu je návrh na prisúdenie jedného nároku (napr. vydanie vecí), a ak by toto vydanie nebolo možné (napr. preto, že vec sa zničila), návrh na relatívnu (peňažnú) náhradu. Ak súd rozhoduje podľa druhého subsidiárneho petitu, prvý petít zamietne. Naopak, ak súd rozhodne podľa prvého (primárneho) petitu, o druhom petite už nerozhoduje (napr. sp. zn. 4Cdo/113/2010). Aj v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/347/2009 najvyšší súd objasnil, že o eventuálny petít ide v prípade, ak žalobca žiada zaviazať žalovaného na jeden druh plnenia a len ak objektívne nebude možné vyhovieť prvému petitu, žiada ho zaviazať „in eventum“ na iné plnenie.

31. Keďže podstatou žalobcom žiadanej eventuality nebola objektívna nemožnosť vyhovieť prvému petitu o určenie jeho vlastníckeho práva (či už fakticky alebo právne), je v okolnostiach preskúmanej veci vylúčené, aby sa jednalo o eventuálny petít. Dovolací súd preto ako nedôvodnú vyhodnotil aj tú časť oponentúry žalobcu, ktorou spochybňoval správnosť postupu súdov nižších inštancií o nepripustení zmeny žaloby, kedy popri primárnom žalobnom návrhu žiadal rozhodnúť aj o eventuálnom určení neplatnosti osvedčenia o dedičstve.

32. Dovolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva. Dovolací súd preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

33. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

34. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.